

Հաստատված է
ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆԹԻ ԵՎ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ
ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ
 ամբիոնի << 31 >> << 08 >> 2018. նիստում
 (արձ. թիվ 1)
 Ամբիոնի պետ _____ Մ. Մուրադյան
 2018թ.

ՀՀ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱՀԱՄԱԼԻՐ
ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ	Հռոմեական մասնավոր իրավունքի հիմունքներ
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԻՉ	
ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	Իրավագիտության վճարովի ուսուցման
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	Իրավագիտություն
ԱՄԲԻՈՆ	Քաղաքացիական իրավունքի և քաղաքացիական դատավարության ամբիոն
ՀԵՂԻՆԱԿ/ՆԵՐ	Կ.Բատիկյան Karen-batikyan@rambler.ru հեռ.099-77-96-77
ՈՒՍ.ՏԱՐԻ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ	1-ին կուրս, 1-ին կիսամյակ
ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆ	բակալավր

ԿՐԵԴԻՏՆԵՐ	2 (երկու)
ԴԱՍԱԺԱՄԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄ ԵՎ ՍՈՎՈՐՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏ ՏԱՐՎՈՂ ԱՇԽԱՏԱՆԹԻ ՁԵՎԵՐԸ	«Հռոմեական քաղաքացիական (մասնավոր) իրավունք» դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 60 ժամ, որից 20 դասախոսություն, 12 սեմինար, ինքնուրույն աշխատանք 28 ժամ: Ինքնուրույն աշխատանքի համար նախատեսված ժամերին սովորողը կատարում է գրականության ընթերցում և մշակում, պատրաստվում է հաջորդ դասին: Լսարանային դասերը կայանում են շաբաթը մեկ անգամ՝ 80 րոպե տևողությամբ: Դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի վերջում ստուգարքի ձևով:
ՄՈՒՏՔԱՅԻՆ ԴԱՀԱՆՁՆԵՐ	Դասընթացը կառուցվում է «Հռոմեական քաղաքացիական (մասնավոր) իրավունք» դասընթացի իմացության վրա
ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ	«Հռոմեական քաղաքացիական (մասնավոր) իրավունք» դասընթացի շրջանակներում

	<p>ուսումնասիրվում է նրա պատմական չակատագիրը, հզոր ազդեցությունը օրենսդրության հետագա զարգացման և իրավական ուսմունքների վրա, հարաբերակցությունը ընդհանուր իրավունքի մյուս ոլորտների հետ, առանձնահատկությունը:</p>
<p>ՆՊԱՏԱԿ</p> <p>ԽՆԴԻՐ/ՆԵՐ</p>	<p>Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել հռոմեական իրավունքում մշակված գիտական տերմինաբանությանը, կապը ժամանակակից օրենսդրության հետ, հատկապես նրա կարևորագույն մասի՝ պարտավորական իրավունքի հետ:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են՝</p> <ul style="list-style-type: none"> - ներկայացնել հռոմեական քաղաքացիական (մասնավոր) իրավունքի առարկան, - ուսումնասիրել հռոմեական իրավունքում մշակված գիտական տերմինաբանությունը, - ծանոթացնել իրավաբանական լեզվին, - ծանոթացնել հռոմեական մասնավոր իրավունքի ազդեցությունը օրենսդրության հետագա զարգացման վրա, - ներկայացնել ժառանգական իրավունքի հիմնական հասկացությունները և տերմինները, որոնք պահպանում են իրենց նշանակությունը մինչև մեր օրերը:
<p>ԿՐԹԱԿԱՆ ԵԼՔԱՅԻՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ</p> <p>1. Կարողնա՝</p>	<p>1) Ստանալ իրավաբանին անհրաժեշտ ընդհանրական և տեսական գիտելիքներ,</p> <p>2) Տիրապետի մշակված գիտական տերմինաբանությունը, իրավաբանական լեզվին, իրավաբանական տերմիններին,</p> <p>3) Ըմբռնի հռոմեական մասնավոր իրավունքի նշանակությունը համաշխարհային մասնավոր իրավունքի զարգացման գործում:</p>

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ	
Հիմնական	<p>1. Ամբիոնի կողմից մշակված դասախոսություններ:</p> <p>1. Հ. Վ. Ավետիսյան «Հռոմեական մասնավոր իրավունք» ԵՊՀ 2013թ.:</p> <p>2. Հ. Տ Հայրապետյան «Հռոմեական մասնավոր իրավունք» ԵՊՀ 2000թ.:</p> <p>3. Գ. Սաֆարյան, Ա. Եսայան «Հռոմեական իրավունք» ուսումնական ձեռնարկ բուհերի համար Երևան 2012թ.:</p>

Լրացուցիչ	<ol style="list-style-type: none"> Հայկական Սովետական հանրագիտարան «Հռոմեական իրավունք» Երևան 1980թ. М. Черниловский «Римское частное право» М.2010г.

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ	Ստուգարք /ստուգված, չստուգված/															
	<table border="1"> <tr> <td>Գնահատման արդյունարար միավոր</td> <td>Գնահատականը տառանշումով</td> </tr> <tr> <td>18-20</td> <td>Գերազանց</td> </tr> <tr> <td>13-17</td> <td>Լավ</td> </tr> <tr> <td>8-12</td> <td>Բավարար</td> </tr> <tr> <td>0-7</td> <td>Անբավարար</td> </tr> <tr> <td>0</td> <td>Չներկայացած</td> </tr> <tr> <td>Ստուգարքային գնահատում</td> <td>Ստուգված / Չստուգված</td> </tr> </table>	Գնահատման արդյունարար միավոր	Գնահատականը տառանշումով	18-20	Գերազանց	13-17	Լավ	8-12	Բավարար	0-7	Անբավարար	0	Չներկայացած	Ստուգարքային գնահատում	Ստուգված / Չստուգված	
Գնահատման արդյունարար միավոր	Գնահատականը տառանշումով															
18-20	Գերազանց															
13-17	Լավ															
8-12	Բավարար															
0-7	Անբավարար															
0	Չներկայացած															
Ստուգարքային գնահատում	Ստուգված / Չստուգված															
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ	<p>Սովորողը դասընթացից կարող է հանդես բերել մինչև 100 % (ստուգված) առաջադիմություն:</p> <p>Սովորողների գիտելիքները ունակությունները և հմտությունները գնահատվում են «Գերազանց», «Լավ», «Բավարար» և «Անբավարար» կամ «Ստուգված» կամ «Չստուգված»:</p> <p>Սովորողների գիտելիքները գնահատվում են հետևյալ չափանիշներով՝</p> <p>ա) «Գերազանց» եթե ունկդիրը խոր և հիմնավոր է յուրացրել ամբողջ ծրագրի սպառիչ, հաջորդական, գրագետ ու տրամաբանորեն կառուցված է շարադրում րանում պատասխանել ընդունակ է ինքնուրույն ընդհանրացնել և շարադրել նյ սխալներ թույլ չտալով:</p> <p>բ) «Լավ», եթե սովորողը հիմնավոր գիտի գրագետ է և ըստ եռլթյան շարադր այն,հարցին պատասխանելիս թույլ չի տալիս էական անճշտություններ:</p> <p>գ) «Բավարար», եթե սովորողը յուրացրել է միայն հիմնական նյութը, բայց չգիտի դրա առանձին մանրամասները թույլ է տալիս անճշտություններ, խախտում է ուսումնական նյութի շարադրման հաջորդականությունը:</p> <p>դ) «Անբավարար», եթե սովորողը չգիտի ծրագրային նյութի զգալի մասը,թույլ է տալիս էական սխալներ:</p>															
ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆ ԵՐ																
Ներկայություն	Դասապլանի որևէ փոփոխություն նախօրոք կտեղեկացվի ուսանողին:															
	Ուսանողի դասերին ներկայությունը բխում է նրա իսկ շահերից, քանի որ ներկայությունը ենթադրում է ունկընդրում, մասնակցություն քննարկումներիս															

	<p>չհասկացված կամ վատ հասկացված խնդիրների պարզաբանում, ինքնուրույն և գործնական աշխատանքների հանձնում: Ուսանողն այս դեպքում հնարավորություն է ունենում լսել ոչ միայն ծրագրային կյանքը, այլև մասնակցել քննարկումներին, բանավեճերին, անել ինքնուրույն դատողություններ և հայտնել սեփական տեսակետը:</p>

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԹԵՄԱՏԻԿ ՏՐՈՂՈՒՄ

<p align="center">Թեմա 1 Հռոմեական մասնավոր իրավունքի ուսումնական առարկան և դասընթացի նշանակությունը (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)</p>	
<p align="center">Թեմայի հարցերը</p>	<p align="center">Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն</p>
<p>1. Հռոմեական մասնավոր իրավունքի ուսումնական առարկան: 2. Ներքին կառուցվածքը: 3. Ելությունը և դասավանդման նպատակը:</p>	<p>Հարցեր 1-3 - անցկացվում է դասախոսություն: Հարցեր 1-3 - անցկացվում է սեմինար պարապմունք՝ խնդրահարույց հարցերի քննարկմամբ:</p>

<p align="center">Թեմա 2 Հռոմեական իրավունքի աղբյուրները (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)</p>	
<p align="center">Թեմայի հարցեր</p>	<p align="center">Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն</p>
<p>1. Իրավունքի աղբյուր հասկացությունը: 2. Յուս սկրիպտում և յուս նոն սկրիպտում:</p>	<p>Հարցեր 1-7 - կարդացվում է դասախոսություն՝ խմբային</p>

3. Կոնստիտուցիոնես պրինցիպես: 4. Սենատուս կոնսուլտուս: 5. Էդիկտա մագիստրատում: 6. Ռեսպոնսա պրուդենտում: 7. Հռոմեական իրավունքի կոդիֆիկացիան:	քննարկման եղանակով: Հարցեր 7 - ինքնուրույն աշխատանք. ծանոթանում են գրականությանը տվյալ հարցի հետ Հարցեր 1-7 - անցկացվում է սեմինար պարապմունք՝ սովորողների ուշադրությունը հրավիրելով Հուստինիանոսի կոդիֆիկացիայի վրա:
--	--

Թեմա 3 Իրավունքների պաշտպանության ձևերը (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Պետական դատարանի առաջացումը: 2. Ընդհանուր հասկացություն լեգիսակցիոն, ֆորմալուր և էքստրաօրդինար դատավարությունների մասին: 3. Հայցերի հասկացությունը և տեսակները: 4 Պրետորական պաշտպանության հատուկ տեսակները: 5 Հայցերի վաղեմությունը:	Հարցեր 1-5 - անցկացվում է դասախոսություն: Հարցեր 1-5 - Ուսանողները նախօրոք ծանոթանում են կյուլթին, սեմինար պարապմունքի ժամանակ, քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը:

Թեմա 4 Անձինք հռոմեական իրավունքում (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Անձի իրավունակության հասկացությունը: 2. Հռոմեական քաղաքացիների իրավական դրությունը: 3. Լատինների և պերեգրինների իրավական դրությունը: 4. Ստրուկների իրավական դրությունը: 5. Կոլոնների իրավական դրությունը: 6. Իրավաբանական անձինք:	Հարցեր 1-6 - անցկացվում է դասախոսություն : Հարցեր 1-6 - անցկացվում է սեմինար պարապմունք՝ պարզաբանելով սովորողների կողմից առաջադրված առանձին հարցեր:

Թեմա 5 Ամուսնաընտանեկան իրավունք (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Հռոմեական ընտանիքի ընդհանուր բնութագիրը: 2. Իրավահարաբերությունները ամուսինների միջև: Ամուսնության ձևերը: 3. Հռոմեական ամուսնության կնքումը և դադարեցումը: Ամուսնության պայմանները: 4. Իրավահարաբերությունները ծնողների և երեխաների միջև:	Հարցեր 1-4 - անցկացվում է դասախոսություն խմբային քննարկման ձևով: Հարցեր 2-3 - տրվում է գրականություն. ուսանողները ինքնուրույն ծանոթանում են կյուլթի հետ՝ հարցերին նախապատրաստվելու համար: Հարցեր 1-4 - անցկացվում է սեմինար

պարապմունք՝ խնդրահարույց հարցերի քննարկմամբ:

Թեմա 6
Գույքային իրավունք
(2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)

Թեմայի հարցերը	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
<ol style="list-style-type: none">1. «Իրեր և առարկաներ» հասկացությունը:2. Տիրապետման հասկացությունը և տեսակները:3. Սեփականության իրավունք:4. Իրավունքներ ուրիշի գույքի նկատմամբ: սերվիտուտներ:5. Գրավի իրավունք:	<p>Հարցեր 1-5 - անցկացվում է դասախոսություն, ուսանողներին նախապես տրվում է գրականություն՝ ավելի խորը նյութն ուսումնասիրելու համար:</p> <p>Հարցեր 1-5 - անցկացվում է սեմինար պարապմունք՝ պարզաբանվում են ուսանողների կողմից առաջադրված հարցերը:</p>

Թեմա 7
Պարտավորական իրավունք(ընդհանուր մաս)
(2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)

Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
<ol style="list-style-type: none">1. Պարտավորություն հասկացությունը և տեսակները:2. Պարտավորությունների ծագման հիմքերը:3. Պայմանագրերի տեսակները, իսկության պայմանները, նրանց բովանդակությունը և կնքումը:4. Պարտավորության կատարումը և պատասխանատվությունը չկատարման համար:	<p>Հարցեր 1-4 - անցկացվում է դասախոսություն:</p> <p>Հարցեր 1-4 - անցկացվում է սեմինար՝ հարց ու պատասխանի ձևով:</p>

Թեմա 8
Պարտավորությունների առանձին տեսակները (հատուկ մաս)
(2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)

Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
<ol style="list-style-type: none">1. Բանավոր (վերբայ) կոնտրակտներ:2. Գրավոր (լիտերալ) կոնտրակտներ:3. Կոնսենսուալ կոնտրակտներ:4. Իրական (ռեալ) կոնտրակտներ:5. Պակտերն ու նրանց տեսակները:6. Մասնավոր իրավախախտումներից բխող պարտավորություններ:	<p>Հարցեր 1-6 - անցկացվում է դասախոսություն՝ հատուկ ուշադրություն դարձնելով ուսանողների կողմից առաջադրված հարցերին</p> <p>Հարցեր 1-6 - անցկացվում է սեմինար պարապմունք խմբային քննարկման ձևով:</p>

Թեմա 9
Ժառանգական իրավունք
(2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)

Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
<ol style="list-style-type: none">1. Ժառանգական իրավունքի հասկացությունը և նրա զարգացումը:	<p>Հարցեր 1-4 - անցկացվում է դասախոսություն:</p>

<p>2. Ժառանգումը՝ ըստ օրենքի: 3. Ժառանգումը՝ ըստ կտակի: 4. Լեգատներ և Ֆիդելկոմիսիաներ</p>	<p>Հարցեր 2-3 - ինքնուրույն աշխատանք. ծանոթանում են գրականությանը տվյալ հարցի հետ: Հարցեր 1-4 - անցկացվում է սեմինար պարապմունք՝ բանավեճի ձևով:</p>
---	---

ՀԱՐՑԱՇԱՐ

- <<Հռոմեական քաղաքացիական /մասնավոր/ իրավունք>>
 առարկայի ստուգարքի /հեռակա ուսուցման I-ին կուրսի/
1. Հռոմեական /մասնավոր/ քաղաքացիական իրավունքի
 ուսումնասիրման առարկան
 2. Հռոմեական իրավունքի ներքին կառուցվածքը
 3. Հռոմեական մասնավոր իրավունքի էությունը և դասավանդման
 նպատակները
 4. Հռոմեական իրավունքի պատմական ուղին և նրա ռեակցիան
 5. Իրավունքի աղբյուրի հասկացությունը
 6. Jus scriptum և jus non scriptum /գրված և չգրված իրավունք/
 7. Constitutiones principis /կայսերական սահմանադրություններ/
 8. Senatus consultus /սենատի որոշումներ/
 9. Edicta magistratum /մագիստրատների էդիկտներ/
 10. Responsa prudentium /իրավունքի գիտակները և նրանց
 գործունեությունը/
 11. Հռոմեական իրավունքի մասնավոր կոդիֆիկացիաները
 12. Հռոմեական իրավունքի բարբարոսական կոդիֆիկացիաները
 13. Հուստինիանոսի օրենսգիրքը /Corpus iuris civilis/
 14. Պետական դատարանի առաջացումը հին Հռոմում
 15. Լեգիսակցին դատավարություն
 16. Ֆորմուլար դատավարություն
 17. Էքստրաօրդինար դատավարություն
 18. Հայցերի հասկացությունը և տեսակները
 19. Պրետորական պաշտպանության հատուկ տեսակները
 20. Հայցերի վաղեմությունը հռոմեական իրավունքում
 21. Անձի իրավունակության հասկացությունը և նրա
 բաղկացուցիչ մասերը
 22. Հռոմեական քաղաքացիության ձեռքբերումը
 23. Հռոմեական քաղաքացիների դրությունը հանրային և
 մասնավոր իրավունքում
 24. Ազատարձակներ /libertine/
 25. Հռոմեական քաղաքացիության դադարումը
 26. Լատինների /latini/ իրավական դրության ծագումը
 27. Լատինների դրությունը հանրային և մասնավոր իրավունքում:
 Լատինների քաղաքացիությունը
 28. Պերեգրինների /peregrini/ իրավակն դրությունը
 29. Ստրուկների դրության ընդհանուր բնութագիրը: Ստրկական
 դրության հաստատման եղանակները
 30. Ստրուկների / servi/ անձնական և գույքային դրությունը
 31. Ստրուկների ազատ արձակելը /manumission/
 32. Կոլոնների /coloni/ իրավական դրությունը
 33. Իրավաբանական անձիք հռոմեական իրավունքում
 34. Հռոմեական ընտանիքի ընդհանուր բնութագիրը.
 Ազնատական և կոզնատական հարազատություն
 35. Ամուսնության ձևերը հռոմեական իրավունքում

36. Ամուսինների հարաբերությունները cum manu
ամուսնությունում
37. Ամուսինների հարաբերությունները sine manu
ամուսնությունում
38. Ամուսնության պայմանները հռոմեական իրավունքում
39. Ամուսնության կնքումը: Նշանադրություն /sponsalia/
Հարսանեկան օժիտ /dos/
40. Ամուսնության դադարումը /ամուսնալուծություն/
41. Իրավահարաբերությունները մոր և երեխաների միջև
42. Իրավահարաբերությունները հոր և երեխաների միջև
43. Հայրական իշխանության /pater potestas/ դադարումը
44. Օրինականացումը /legitimatio/ և որդեգրումը հռոմեական
իրավունքում
45. Մարմնավոր /res corporals/ և անմարմին /res incorporales/
իրեր: Անշարժ և շարժական գույք
46. /Res mancipi et res nec mancipi/ Բաժանելի և անբաժան գույք
47. Սպառելի և ոչ սպառելի իրեր: Բարդ և պարզ առարկաներ
48. /Res in comercio et res extra comercio/ Գլխավոր և
երկրորդական իրեր
49. Տիրապետման հասկացությունը և նրա տարրերը /animus
possidendi և corpus possessionis/
50. Possesio civilis /ցիվիլյան տիրապետում/: Միջնորդավորված և
պրետորական տիրապետում
51. Սեփականության իրավունքի հասկացությունը
52. Սեփականության իրավունքի ձեռքբերումը ըստ
տիրապետման վաղեմության
53. Specificatio /առարկաների վերամշակում/: Սեփականության
իրավունքի դադարումը
54. Սերվիտուտների /servitus/ հասկացությունը և նրանց
իրավաբանական բնութագիրը
55. Հողային սերվիտուտներ /servitus praediorum/
56. Անձնական սերվիտուտներ /servitus personarum/
57. Հողի վարձակալության երկարաժամկետ պայմանագիր
/superficia և emphyteusis/
58. Գրավի իրավունքը և տեսակները /pignus և hypotheca/
59. Պարտավորության հասկացությունը և տեսակները
հռոմեական իրավունքում
60. Պարտավորությունների ծագման հիմքերը
61. Պայմանագրերի տեսակները
62. Պայմանագրերի իսկության պայմանները, նրանց
բովանդակությունը և կնքումը
63. Պարտավորության կատարումը և պատասխանատվությունը
չկատարման համար
64. Բանավոր /վերբալ/ կոնտրակտներ

- 65. Գրավոր / լիտերալ կոնտրակտներ
- 66. Իրական /ռեալ/ կոնտրակտներ
- 67. Կոնսենսուալ կոնտրակտներ
- 68. Պակտերն ու նրանց տեսակները / pacta vestita և pacta nuda/
- 69. Մասնավոր իրավախախտումներից բխող

պարտավորություններ

- 70. Ժառանգական իրավունքի հասկացությունը և նրա

զարգացումը հռոմեական իրավունքում

- 71. Ժառանգումը ըստ օրենքի /ab intestio/
- 72. Ժառանգումը ըստ կտակի /hereditas ab testamentum/
- 73. Լեգատները և ֆիդելուկոմիսիաները՝ որպես կտակային

հանձնարարության ձևեր